

ב"ה

אמונה ובטחון

↑ EMUNAH & BITACHON →

This series explores how to make emunah and bitachon part of our daily lives.

*Shluchos
Learning
Center*

---

1 דרך מצותיך ע' סה

כי הנה ישראל מאמינים בני מאמינים פי' שנקבע בנפשם האלקית ענין התחדשות הבריאה מאין ליש וכאילו רואים בעין השכל ממש האין השופע ומהוה שמים וארץ וכל הברואים ואיך שהם בטילים במציאות לגבי מקורם הוא חיות אלקות ... ומה שנק' אמונה הוא ע"ש ההטבעה שהוטבע זה בנפשם מצד שרשם האבות הן המרכבה והם נק' אומנים לכנס"י כמו האומן את היונק שמרגילו מעט מעט מקטנותו עד שנעשה כמו טבע בנפשו לכל אשר יחפוץ ללמדו כח"כ עד"מ אחדות ה' באבות הנק' אומנים הם אשר המשיכו בכללות נש"י המסתעפים מהם מעט מעט כאומן את היונק עד שהוטבע אחדות ה' בכנ"י בבחי' טבעיות כאילו רואה בעין השכל ממש

---

2 ליקוטי אמרים ע' סא

וזה נכלל ג"כ בלשון אמונה שהוא לשון רגילות שמרגיל האדם את עצמו כמו אומן המאמן ידיו וכו'

---

3 ספר המאמרים - עטר"ת

וזהו ההפרש בין האמונה דנש"י להאמונה דחסידי אוה"ע שהמה אינם מאמינים בש' הוי' רק במדרי' דש' אלקים שהוא בחי' מקור לעולמות והוא מושג מהעולמות, שמהעולמות גופא מושג שיש כח אלקי המהווה את העולם דאין דבר עושה א"ע כו'... והאמונה וההודאה שלהם הוא רק במה שמושג להם כו', אבל ש' הוי' אינו מושג מהעולמות... וגם בעצם הוא למעלה מהשגה דלית מח' תפיסא בי' כלל... ובזה היא האמונה דנש"י וכמ"ש באברהם והאמין בהוי' שהאמונה שלו הי' בשם הוי' ולא מצד השגה כ"א מצד הנשמה בעצם שמאמין בהוי', וכמו שיש בנשמה הכרה בא"ס ב"ה שאין זה מצד הידיעה והשגה כ"א מצד הנשמה דשרשה מבחי' עצמות א"ס יש לה הכרה בעצם בעצמות א"ס... (וגם האמונה דש' אלקים הוא בנש"י בבחי' אמונה פשוטה לא מצד ההשגה וא"צ ע"ז שום אות ומופת כלל, וההשגות בזה הוא רק להראות להנה"ב אמיתית הענין כו')

---

4 ליקוטי אמרים ע' מ'ב

והנה כשיעמיק בזה הרבה ישמח לבו ותגל נפשו אף גילת ורנן בכל לב ונפש ומאד באמונה זו כי רבה היא כי היא קרבת אלקים ממש ... וז"ש רז"ל: תרי"ג מצות ניתנו לישראל בא חבקוק והעמידן על אחת שנאמר: וצדיק באמונתו יחיה, כלומר כאלו אינה רק מצוה אחת היא האמונה לבדה, כי ע"י האמונה לבדה יבא לקיום כל התרי"ג מצות, דהיינו כשיהיה לבו שש ושמח באמונתו ביחוד ה' בתכלית השמחה, כאלו לא היתה עליו רק מצוה זו לבדה והיא לבדה תכלית בריאתו ובריאת כל העולמות הרי בכח וחיות נפשו בשמחה רבה זו תתעלה נפשו למעלה מעלה על כל המונעים קיום כל התרי"ג מצות מבית ומחוץ

---

5 ליקוטי אמרים ע' 150

חנוך לנער על פי דרכו ים כי יזקין לא יסור ממנה, הנה מדכתיב על פי דרכו משמע שאינה דרך האמת לאמיתו וא"כ מאי מעליותא שגם כי יזקין לא יסור ממנה ... שרשי עבודת ה' ויסודותיה הן דחילו ורחימו.. מאי דכתיב כי שבע יפול צדיק וקם ובפרט שהאדם נקרא מהלך ולא עומד, וצריך לילך ממדרגה למדרגה ולא לעמוד במדרגה אוחת לעולם, ובין מדרגה למדרגה טרם שיגיע למדרגה עליונה ממנה הוא בבחי' נפילה ממדרג' הראשונה... שאעפ"כ הוא למעלה מכל האדם בעבודתו כי נשאר בה בחי' רשימו ממדריגתו הראשונה, אך עיקרה מאהבה שנתחנך והורגל בה מנעוריו בטרם שהגיע למדרגת צדיק וז"ש גם כי יזקין וגו'.

מ"ע לידע ולהאמין שיש אלוה... בה"ג שלא מנאה בתרי"ג והנראה מדעתו של בה"ג שאין מנין תרי"ג מצותיו אלא גזירותין יתעלה שגזר עלינו לעשות או מנענו שלא לעשות, אבל האמונה במציאותו יתעלה שהודיע אותה אלינו באותות ובמופתים ובגילוי השכינה לעינינו הוא העיקר והשורש שממנו נולדו המצות לא ימנו בחשבונן ונסמך שם מהמכילתא כשם שקבלתם מלכותי קבלו גזיקותי עשו קבלת המלכות ענין בפ"ע והמצות הנגזרות מאתו יתע' בע"א כו'. ומ"מ דעת הרמב"ן בעצמו היא כהרמב"ם... שנצטוינו מצוה ראשונה בקבלת מלכות שמים כלומר שנאמין שיש אלוה פועל לכל הנמצאות מוציאן מאין מוחלט אל היש שהם עליו ואל היש שיחפוץ בו בכל זמן מן הזמנים... וביאר שם דברי הרמב"ם שאין כוונתו כפי שהבין בו הר' חסדאי בפ"י מצוה זו שהיא אמונת מציאות הא-ל רוצה לומר שהוא נמצא בלבד אשר סותרו הוא הנעדר ח"ו אבל עם העיון הטוב והישר יראה שאינו כן אבל כוונת הרב הגדול בכל דבריו הוא שהעיקר הראשון והמצוה הראשונה הוא שנאמין שהאלוה ב"ה שכבר ידענו שהוא נמצא, מציאותו הוא היותר ראשון ויותר שלם אשר בכל המציאות, שמציאותו אינו אפשר מצד עצמו כיתר הנמצאים אבל הוא מחויב המציאות מצד עצמו כו' וכבר התבאר שהמחויב הוא כי הוא אינו צריך במציאותו לזולתו וכל מה שזולתו צריך במציאותו אליו לפי שהוא נותן המציאות וקיום לכל הנמצאים כו' יעו"ש: והעולה מדבריו שציווי ההאמנה אינה על מציאות הא-ל כי ע"ז לא נצרך לציווי כי כבר ידענו שהוא נמצא כמשי"ת רק הציווי הוא ההאמנה שמציאותו הוא היותר שלם כו',

מצוה ב' היא הציווי שצונו בהאמנת היחוד והוא שנאמין שפועל המציאות וסבתו הראשונה... כי המובן לכאורה מל' הרמב"ם בביאור מצוה זו שהיא האמונה, שהוא ית' אחד ואינו מורכב משום כחניות ח"ו... ובאמת זה נכלל במצוה האמנת אלהות לפי מה שביארנו וכמ"ש ברא"מ שגם הרמב"ם כוונתו כן... וא"כ לא יתכן לומר מצות היחוד ע"ז כי כבר נכלל ענין זה במצות האמונה הנ"ל ולזאת כוונת הזוה"ק שמצות היחוד ע"ז היא יחוד הוי' ואלקים והנה הבנת ענין זה ומה שכיוונו בזה עמוק עמוק הוא ויד בו כמה פנים ופנים לפנים וכל חד צבין לפום שיעורא דילי', ואנחנו נבאר זה ע"פ הפנים העמוקים שלימדנו שיסוד הבעש"ט והה"מ נ"ע אשר אליו נגלו האלקים כידוע

רק שמתחלה צריך לבאר הפנים הנגלים בזה, והוא שכוונת הזהר ע"פ פשוט וכ"ה כוונת הרמב"ם שהגם שכבר ידענו שה' ית' אחד בעצמותו פשוט בתכלית הפשיטות ממצוה שנת' בהאמנת אלקות באה המצות היחוד לידע שאין עוד אלו-ה ח"ו, ואין לשום א' מהנמצאים שום שלטון ח"ו זולתו, כי כולם פועלים ברצונו ובמצותו ובכח שהוא ית' מאיר ושופע להם, נמצא שהוא אלו-ה אחד ואין עוד, [לאפוקי ממ"ש המין מפלגך ולעילא דהורמיז כו' סנהדרין דל"ט ע"א כמ"ש בלק"ת בד"ה ששים המה מלכות כו', ולהוציא מזה באה המצוה הזו],

וז"ש הזהר הוי' אלקים שם מלא וכולא כד, כי הוי' הוא סוכ"ע ואלקים ממכ"ע, והם מתייחדים יחוד גמור כי הסובב מאיר בממלא כנ"ל, והיינו כי גם הממלא הוא אלקותו ית' אלא שהוא מה שמאיר בצמצום כביכול, והסובב הוא מה שמאיר בבחי' בלי גבול, וזש"ש דכד חתייחדי' תרין שמהן אילין דא ביחודא חד, ודא ביחודא חד, כדין תרין שמהן אלין אתעבידו חד, ור"ל שבאמת גם כל א' בפ"ע מיוחדים בא"ס ב"ה ששניהם אלקות כנ"ל... וזהו פי' הזהר במצות היחוד ע"ד האמת, בהפלאת היחוד באור וחיות הנמשך ממנו ית' בעולמות שאין עוד זולתו ב"ה הוא המאיר בבחי' סובב הוא המאיר בבחי' ממלא וגם שסובב בממלא כנ"ל.

והנה - מהתכללות המדות זו בזו נראה לעין: דאיהו וגרמוהי חד - שהן מדותיו כי מאחר שהן ביחוד גמור עמו לכן הן מתייחדות זו בזו וכלולות זו מזו... וז"ש: והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים פירוש - ששני שמות אלו הם אחד ממש.

11 דרך מצותיך ע' סב

וע"פ עומק יסוד הבעש"ט נ"ע בזה"ק יתפרש ענין זה ביותר הפלא ופלא בביאור ענין היחוד מלבד היחוד בשפע האלהות כנ"ל עוד זאת שאין עוד ממש אפילו בנבראים ור"ל שע"פ האמת אין הנבראים בחינת יש ודבר כמו שנראים אנחנו בעינינו, כי זהו אצלינו, לפי שאיננו רואים חיות האלהות, אבל לגבי חיות האלהות המחי' אותנו, אנחנו בטילים ממציאיות ובבחי' אפס ממש כזיו השמש כשהוא בגוף כדור השמש כו' כמ"ש בלק"א ח"ב, שאילו ניתנה רשות לעין לראות כו' יעו"ש ונמצא שאין עוד שום מציאות כלל זולת מציאותו ית' וה"ז היחוד הגמור... והנה מצוה זו ניתנה לישראל לפי שהם חלק הוי' ואור האחדות מאיר עליהם. ולכן צ"ל בחי' אין ואפס וכמותר בעולם ולא לומר אני, אלא לעשות מאני אין (עש איז ניטא קיין איך) כמ"ש יעקב קטנתי כו' ואומר לא מרובכם מכל העמים כו' כדפירש"י, וזהו התולדה היוצאת ממצוה זו שבהאמנת היחוד שאין עוד מלבדו כנ"ל א"כ צ"ל האדם אין כמו שהוא באמת, וזהו אמיתית החסידות.

12 י"ג העיקרים.

- א - אָנִי מְאָמֵן בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא בּוֹרָא וּמְנַהֵג לְכָל הַבְּרוּאִים. וְהוּא לְבַדּוֹ עֹשֶׂה וְעוֹשֶׂה וְיַעֲשֶׂה לְכָל הַמַּעֲשִׂים: (מציאות ה')
- ב - אָנִי מְאָמֵן בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא יְחִיד וְאֵין יְחִידוֹת כְּמוֹהוּ בְּשׁוֹם פְּנִים. וְהוּא לְבַדּוֹ אֱלֹהֵינוּ. הֵיחָד וְיִהְיֶה: (אחדותו)
- ג - אָנִי מְאָמֵן בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ אֵינוֹ גּוֹף. וְלֹא יִשְׁיגוּהוּ מְשִׁיגֵי הַגּוֹף. וְאֵין לוֹ שׁוֹם דְּמִיּוֹן כְּלָל: (אינו גוף)
- ד - אָנִי מְאָמֵן בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן: (ראשון ואחרון)

ה - אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׂמוּ לוֹ לְבַדּוֹ רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל. וְאִין רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל לְזוּלָתוֹ: (ראוי לעבוד רק לו)

ו - אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שְׁכָל דְּבָרֵי נְבִיאִים אָמַת: (נבואה)

ז - אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שְׁנְבוֹאָת מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם הִיְתָה אֲמִתִּית. וְשֶׁהוּא הִיָּה אָב לְנְבִיאִים. לְקוֹדְמִים לְפָנָיו וְלְבָאִים אַחֲרָיו: (נבואת משה)

ח - אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שְׁכָל הַתּוֹרָה הַמְצוּיָה עִתָּה בְּיַדֵּינוּ הִיא הַנְּתוּנָה לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם: (תורה משמים)

ט - אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁזֵּאת הַתּוֹרָה לֹא תֵּהֵא מְחֻלָּפֶת וְלֹא תֵּהֵא תּוֹרָה אַחֲרֶת מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׂמוֹ: (לא תהא מוחלפת)

י - אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׂמוּ יוֹדֵעַ כָּל מַעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם וְכָל מַחֲשָׁבוֹתָם. שֶׁנֶּאֱמַר הִיָּצַר יַחַד לְבָם הַמְּבִין אֵל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם: (השגחה)

יא - אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׂמוּ גּוֹמֵל טוֹב לְשׂוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו וּמַעֲנִישׁ לְעוֹבְרֵי מִצְוֹתָיו: (שכר ועונש)

יב - אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. בְּבִיאַת הַמָּוֶשֶׁת. וְאָף עַל פִּי שִׁיתְמַהֲמֶהָ. עִם כָּל זֶה אַחֲכָה לוֹ בְּכָל יוֹם שְׂיָבוֹא: (משיח)

יג - אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁתְּהִיָּה תַּחֲתֵי הַמַּתִּים בְּעֵת שִׁיעֲלָה רְצוֹן מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׂמוּ וְיִתְעַלָּה זְכָרוֹ לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים: (תחיית המתים)

יגדל אלוהים חי וישתבח
 נמצא ואין עת אל מציאותו
 אחד ואין יחיד כיחודו נעלם וגם אין סוף לאחדותו
 אין לו דמות הגוף ואינו גוף לא נערוך אליו קדושתו
 קדמון לכל דבר אשר נברא ראשון ואין ראשית לראשיתו
 הינו אדון עולם לכל נוצר יורה גדולתו ומלכותו
 שפע נבואתו נתנו אל אנשי סגולתו ותפארתו
 לא קם בישראל כמשה עוד נביא ומביט את תמונתו
 תורת אמת נתן לעמו אל על יד נביאו נאמן ביתו
 לא יחליף האל ולא ימיר דתו לעולמים לזולתו
 צופה ויודע סתרינו מביט לסוף דבר בקדמותו
 גומל לאיש חסיד כמפעלו נותן לרשע רע כרשעתו
 ישלח לקץ ימים משיחנו לפדות מחכי קץ ישועתו
 מתים יחיה אל ברוב חסדו ברוך עדי עד שם תהילתו

14 רשימות דברים חלק א' ע' עח

בעת שנסע כ"ק אדמו"ר הזקן דרך קליין פוילן, עבר דרך עיר זבארזב שם גרו אמו של
 כ"ק הרה"צ הר"י מרוזין ואחיו כ"ק הרה"צ הר"א, עם אלו שני בני', והם היו אז בני ה' או ו'
 שנים. כ"ק אדה"ז ישב בעגלה, ואמם העלתה אותם על העגלה וביקשה מאת כ"ק אדה"ז
 שיברך אותם.

כ"ק הרה"ק מרוזין שאל את כ"ק אדה"ז, לאחר

שאומרים שמע ישראל וגו' ה' אחד, שהוא למס"נ, איך אומרים אח"כ "ואהבת", שהוא
 היפך מס"נ? וענה לו כ"ק אדה"ז, זהו מפני שמפסיקים בבשכ"מ.

כשבא כ"ק אדמו"ר הזקן לליאזני, אמר להחסידים, שעמט זיך חסידים, א איננל אין קליין פוילן האט בא מיר געפרעגט א שאלה, וואס איר אלטע חסידים האבן ניט געפרעגט. (בושו לכם חסידים, נער קטן מפולין שאלני שאלה שאתם זקני החסידים לא שאלתם).

---

15 קונטרס עץ החיים ע' 34

אנשי יריחו היו כורכין את שמע ולא היו מפסיקין בין אחד לואהבת. כי ע"י קבלת בחי' אחד דהיינו בחי' יחו"ע אתכפיא סט"א ואתהפכא חשוכא לנהורא לפי שאין להם שום אחיזה בבחי' זו ונעשה עי"ז ביטול הישות לגמרי אשתיצי גושמא כו' כנ"ל. משא"כ בשכמל"ו הרי כתי' מלך אלקים על גוים כו' שיש להם אחיזה בסוף ותחתיות מדרי' זו וכן בעבודה יש לו שייכות אל הישות וא"א להיות

ביטול הישות לגמרי... ומ"מ אין הלכה כאנשי יריחו כי צ"ל העבודה דיחו"ת בכדי לברר את הגוף

ונה"ב, דבהעבודה דיחו"ע אינו בדרך בירור כ"א בבחי' ביטול... ויש מעלה גדולה בעבודת הבירורים

מצד שורש ומקור הגוף ונה"ב שלמלע' משרש הנה"א שעי"ז מתוסף אור וחיות בנה"א.

אמונה Faith is a state of being; Trust is a pro-activity.

Faith means living with God, in other words, having God as part of your reality or your paradigm of truth [in the world].

בטחון Trust is taking it to a whole other level, Trust says that I am trusting God to be good to me, as God is good.

Trust in other words is not a state of mind, rather it is an exercise. The exercise involves looking to see God overtly in the world, and specifically looking to see God as overtly good in the world.

Inasmuch as faith is concerned, it is acceptable for a person to say God has dealt him a bad hand. In the expression of the Gemara “all that God does is for the best”. These were the words of Rabbi Akiva when God did things that appeared evil to him. He acknowledged that they were bad and said God knows best but conceded that he didn't know. This is still believing, but it is believing that (some of) what God does can be quite unpleasant to us.

Trust is the state of mind of seeing everything as good since it is coming from the good God. The prototype for this is of course Nochum Ish Gamzu who said “Gam zu litova” - “this is also good” even while things that were terrible were happening to him.

---

17 שער הבטחון ע' 253

והנה הילד בתחלת ענינו בוטח על שדי אמו... 2 וכאשר תחזק הכרתו משיב בטחונו על אמו לרוב השגחתה עליו... 3 וכשתחזק הכרתו עוד ורואה כי הנהגת אמו אל אביו משיב בטחונו אליו... 4 וכאשר יחזק גופו ותתכן לו תחבולה במחיתו במלאכה או סחורה והדומה להם משיב בטחונו אל כחו ותחבולתו... 5 ואם יתכן לו טרפו ע"י זולתו מן הבריות ישיב בטחונו אליהם ותנוח נפשו עליהם 6 וכשתחזק הכרתו ויראה חסרונם וצרכם אל הבורא יתברך ישיב בטחונו אליו ויסמוך עליו בענינים שאין לו יכולת בהם ולא יוכל להמלט מהמסר בם אל גזירת הבורא... 7 ואם תחזק הכרתו באלהים עוד יבטח בו ג"כ במה שיתכן לו בו קצת תחבולה כמו הבאת הטרף בסיבות המסוכנות והמלאכות המינעות את הגופים ויניחם לבטחונו באלהים... 8 ואם תחזק הכרתו באלהים יותר ישיב בטחונו אליו בכל הסיבות הקשה מהם והקלה ויכוין בהתעסקו בהם לעבודת האלהים

ןלשמור מצותיו. 9 וכאשר תחזק הכרתו יותר מזה בחמלת הבורא על ברואיו ירצה במה שיהיה מגזירת האלהים לו בלבו ובחושיו ובנראהו ובנסתרו וישמח בכל אשר עשה לו האלהים ממות וחיים וריש ועושר ובריאות וחולי, לא יכסוף לזולת מה שבחר לו האלהים ולא ירצה אלא מה שרצה לו ונמסר אל האלהים ומשליך נפשו וגופו אל דינו... 10 וכאשר תחזק הכרתו באלהים יותר מזה וידע הענין המכוון אליו בבריאתו ויציאתו אל העולם הזה הכלה וכיר מעלת העולם האחר הקיים ימאס בעוה"ז ובסיבותיו ויברח במחשבתו ובנפשו וגופו אל האלהים ית', וישתעשע בבדידות וישתומם מבלתי המחשבה בגדולתו... אלה עשר מדרגת הבטחון...

---

18 אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע ח"ז ע' קצז

שמעתי על אודות בנו הנכבד שי' העובד באירון שעדיין אין ידיעה ממנו אי' איפה הוא נמצא.

הוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק בעל צמח צדק זצוקללה"ה נבג"ם זי"ע אמר לאחד החסידים - החסיד ר' מיכאל נ"ע בלינער מנעוועל - בשעה שבנו הי' בסכנה גדולה "זיי מעורר דעם כח הבטחון בהשי"ת באמונה פשוטה אז ער ב"ה וועט מציל זיין דיין זון, מחשבה מועלת, טראכט גוט וועט זיין גוט" וכך הוה שניצל.

יעזר לו השי"ת לקיים עצת קדש הקדשים זי"ע.

בטח לא שכחת מה שבקשתיך אשר כל מענה בהנוגע לבריאות הן בצעטלין והן במכ' תבקש להודיע ממצבו בבריאות של מי שכתבו אודותו, וחקוק אצלך מה שהגדתי לך בזה בענין דיבור ומח'... ויש בזה ג' מעשיות בג' דורות של הוד כ"ק אבותנו רבותנו הק' זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע ותוכן הענין הי' כי הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע הושיב לא' שבכה והתחנן לעורר ר"ר על חולה מסוכן ר"ל, סיפר לי לאמר, כ"ק אאמו"ר סיפר לי אשר פעם בא אליו א' בענין כזה, והגדתי לו (מספר לי הוד

כ"ק אאמו"ר מה שאמר לו כ"ק אביו כ"ק אאזמו"ר) כי מעשה כזו הי' אצל כ"ק אאמו"ר (הכוונה כ"ק אאזמו"ר צ"צ) וענה כ"ק אאמו"ר להמבקש לעורר ר"ר טראכט גוט וועט זיין גוט, אמר החסיד וואס העלפט טראכטין מיין, איהר רבי זאלט טראכטין, אייער טראכטין קאן העלפין, אמר כ"ק אאמו"ר (הצ"צ) יע, אבער מי דארף מודיע זיין ווי עס גייט, יש מח' ויש מח', ומח' טובה מועלת כו'

20 לקו"ש חלק ע' 4

...שענה לאחד שהתחנן אצלו לעורר רחמים על חולה מסוכן ח"ו - "טראכט גוט - וועט זיין גוט". ומשמע מדבריו, שעצם המחשבה לטובה (הבטחון) תביא לתוצאות טובות...

חובת הבטחון שנצטוונו עלי' אינה רק פרט (ותוצאה בדרך ממילא) מהאמונה שהכל בידי שמים ושהקב"ה הוא חנון ורחום, דאין צורך בחיוב מיוחד ע"ז, אלא חובה זו היא עבודה בפ"ע, שמהותה וגדרה - שהאדם יסמוך וישען על הקב"ה, עד שישליך כל גורלו ביד השם, כמ"ש "השליך על ה' יהבך", שאין לו שום משען בעולם בלעדו ית'...

שבטחון זה בהקב"ה הוא באופן שאין המצב הטבעי משנה כלל, וגם אם ע"פ דרכי הטבע נמנע שינצל, הרי הוא סומך על הקב"ה, שאינו מוגבל בחוקי הטבע ח"ו.

וזה גופא הוא יסוד לבטחוננו של האדם שהקב"ה ייטיב לו בטוב הנראה והנגלה, גם אם אינו ראוי לחסד זה:

אין הפירוש בבטחון, שמאמין, שכיון שחסדי השם הם בלי מדידה והגבלה, בין לראוי בין למי שאינו ראוי, לכן הוא יקבל את חסדי השם בלי שום עבודה מצדו (כי לפ"ז בטל כל הענין דשכר ועונש) - אלא בטחון הוא עבודה ויגיעה בנפשו, והיא מביאה את חסדי השם הבאים כתוצאה מעבודת ויגיעת האדם לבטוח בה': ע"י שהאדם סומך באמת ובעומק נשמתו רק על הקב"ה לבה עד שאינו דואג כלל, הרי

התעוררות זו גופא פועלת שהקב"ה מתנהג עמו באופן זה, שמטיב עמו (גם אם לולא זאת אינו ראוי לזה)...

וזהו פירוש דברי הצ"צ, שהבטחון עצמו יביא לתוצאות טובות, שאינו ענין צדדי לבד בבטחון, אלא זהו גדר הבטחון שנצטוינו עלי'.

---

21 ספר המאמרים - עזר"ת ע' קב

ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו ופרש"י לפי שתלה בו יוסף הוזקק להיות תפוס שתי שנים... והבחיי או' ח"ו שבטח ייסף בשר המשקים, כי הי' בטחונו רק בהשי"ת, רק חשב שהשי"ת הזמין לו סיבה שע"ז תהי' ישועתו וכידוע שהקב"ה עושה הצלה לצדיקים ע"י סיבה כו', ולצדיק כמוהו לא הי' לו לבקש איזה סיבה ולבטוח רק בהשי"ת שהוא סיבת כל הסיבות כו' והקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה כו', ולפ"ז יהי' פי' הפסוק אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו זה יוסף שהי' בטחונו בהשי"ת וחשיב את שר המשקים רק סיבה וכלי לבד שע"י יעשה לו הקב"ה ישועה, והי' זה חטא כי לצדיק כמותו לא הי' צריך לבקש שום סיבה כלל כו'...

אמנם צ"ל שהרי החו"ה שער הבטחון פ"ז כ' שחייב האדם לבקש סיבה כו'...

ילה"ק מה שמצינו שהאבות והשבטים היו רועי צאן וכמ"ש רועי צאן עבדיך גם אנחנו גם אבותינו כו' ולא התעסקו בעניני העולם כו', משא"כ יוסף לא הי' רועה צאן... ואח"כ הי' טרוד ועסוק בעסקים ובטרדות גדולות...

דהנה האבות היו מרכבה, וענין המרכבה הוא שהיו קדושים ומובדלים מעניני עוה"ז... וכן השבטים היו ג"כ בבחי' מרכבה והן בחי' מרכבתא תתאה...

וע"כ בחרו להם להיות רועי צאן בכדי שעניני העולם לא יבלבלו אותם מדביקותם באלקות, והיו מתבודדים בשדות ומדברות והיו בבחי' מרכבה כו', אבל יוסף הי' תמיד עסוק בעניני רבים וטרדות גדולות כשהי' בבית פוטיפר כנ"ל וגם כשהי' בבית הסוהר הניח שר בה"ס הכל על ידו וכמ"ש וכל מה כו' הוא הי' עושה...

שהרי האבות שהיו בבחי' מרכבה היו רועי צאן ולא הטרידו עצמן בעניני העולם, וכן התנהגו השבטים בעצמן... באמת הי' יוסף בבחי' מרכבה למעלה גם ממדרי' השבטי' ובעת שהי' עסוק בעניני העולם הי' מרכבה בתכלית הדביקות והביטל באלקות, ומצד מעלת ומדרי' נשמתו לא היו עניני העולם מבלבלים אותו כלל כו'...

ובדוגמא כזאת יובן ביוסף שלא הטרידו אותו עניני העולם ובעת שהי' עסוק בהם הי' בבחי' מרכבה ממש, מפני מעלת נשמתו שהי' בבחי' מוחין דגדלות לא הי' העולם תופס מקום אצלו כלל ולא הי' מבלבל אותו כלל מיחודו ודביקותו באוא"ס ב"ה, וכידוע המעשה בהבעש"ט ז"ל דבליל ש"ק לא הי' יכול להשיב בהלכה בעניני העולם מפני דביקות נפשו באלקות, והתפלל ע"ז שגם בליל ש"ק יהי' ביכולתו להשיב בעניני העולם כו'...

ומשו"ז הי' ביכולתו למטה ג"כ לחבר שני הפכים לעסוק בעניני העולם ולהיות בבחי' מרכבה ממש במדרי' עליונה יותר מכל השבטים כו'...

ועפ"ז יובן מה שנענש יוסף ע"ז שבקש סיבה, הגם דיעקב עשה כמה סיבות, דהנה יעקב הגם שהי' מרכבה לבחי' הת"ת, מ"מ ה"ז בבחי' מדת דתיקון שיש כנגדם לעו"ז, רק דבאצי' לא יגורך רע ומקומה בעולם הברי' כו' כנודע, וע"כ לפעמים צריכים להכניע כו' שכן הוא בדרך מלחמה שלפעמים צריכים להכניע ועי"ז ינצח כו', אבל יוסף ששרשו מבחי' מלך שמיני בחי' יסוד דא"ק שלמעלה מבחי' תהו ותיקון לא הי' צריך להכניע עצמו כלל, ובהכרח שידע משרשו ומקורו שהרי שהוא מובדל בזה שעניני העולם אינם מטרידים ומבלבלים אותו כו' והבירורים הוא מברר בדרך ממילא כו' וע"כ לא הי' צריך

להכניע עצמו לבקש שום סיבה רק לבטוח בה' בעל הסיבות כו'...

וזהו שיוסף לפי מעלתו ומדריגתו הי' צ"ל בבחי' לחסות בה' דבזה השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך כו'.

ועד"ז בנוגע לאמירת תהלים וכו' שמבואר בהמאמר שאמירת תהלים היא בלב נשבר כו', הרי ידוע פתגם רבותינו נשיאינו "טראכט גוט וועט זיין גוט" היינו שהמחשבה באופן של טוב היא עצמה מביאה עמה את הטוב, ואי"צ להיות כלל ענין של מרירות, אמירת תהלים ובכי' במר נפשו ונתינת צדקה וכו', כי המחשבה טובה עצמה תביא עמה טוב (וועט זיין גוט). ומכיון שישנה הבטחת רבותינו נשיאינו, דכאשר המחשבה הוא באופן של טוב וועט זיין גוט, הרי ברור הדבר שכן יהי'. ובפרט שמובא ע"ז סיפור הצ"צ שכן הי' בפועל, שאמר הצ"צ לאחד החסידים טראכט גוט וועט זיין גוט, וכן הי', הרי זהו ענין של מעשה דמעשה רב. ובפרט שהמדובר שם הוא בבריאות הגוף בגשמיות...

